



Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 19. decembra 2012 *

„Javna naročila — Direktiva 2004/18/ES — Člen 1(2)(a) in (d) — Storitve — Študija in ocena potresne občutljivosti bolnišnic — Pogodba med dvema javnima subjektoma, od katerih je eden univerza — Javni subjekt, ki ga je mogoče šteti za gospodarski subjekt — Odplačna pogodba — Plačilo, ki ne presega nastalih stroškov“

V zadevi C-159/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Consiglio di Stato (Italija) z odločbo z dne 9. novembra 2010, ki je prispela na Sodišče 1. aprila 2011, v postopku

Azienda Sanitaria Locale di Lecce,

Università del Salento

proti

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce in drugim,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, A. Tizzano, M. Ilešič, L. Bay Larsen, J. Malenovský, predsedniki senatov, U. Lohmus, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, sodniki, C. Toader, sodnica, J.-J. Kasel, M. Safjan in D. Šváby (poročevalec), sodniki,

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,

sodna tajnica: A. Impellizzeri, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. marca 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Azienda Sanitaria Locale di Lecce M. de Stasio in V. Pappalepore, odvetnika,
- za Università del Salento E. Sticchi Damiani in S. Sticchi Damiani, odvetnika,
- za Consiglio Nazionale degli Ingegneri P. Quinto, odvetnik,
- za Associazione delle Organizzazioni di Ingegneri di Architettura e di Consultazione Tecnico Economica (OICE) in drugi, A. Clarizia in P. Clarizia, odvetnika,

* Jezik postopka: italijanščina.

- za Consiglio Nazionale degli Architetti Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori (CNAPPC), F. Sciaudone, M. Sanino, R. Sciaudone in A. Neri, odvetniki,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s C. Colelli, avvocato dello Stato,
- za češko vlado M. Smolek in J. Vlácil, agenta,
- za poljsko vlado M. Szpunar in M. Laszuk, agenta,
- za švedsko vlado K. Petkovska, S. Johannesson in A. Falk, agentke,
- za Evropsko komisijo E. Kružiková in C. Zadra, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 23. maja 2012

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 1(2)(a) in (d), člena 2, člena 28 in Priloge IIA, kategoriji 8 in 12, Direktive 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 7, str. 132), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1422/2007 z dne 4. decembra 2007 (UL L 317, str. 34, v nadaljevanju: Direktiva 2004/18).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Azienda Sanitaria Locale di Lecce (Lokalni zdravstveni urad Lecce, v nadaljevanju: ASL) in Università del Salento (Univerza Salento, v nadaljevanju: Univerza) na eni strani ter Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce (Inženirska zbornica pokrajine Lecce) in drugimi na drugi strani glede pogodbe o svetovanju, ki je bila sklenjena med ASL in Univerzo (v nadaljevanju: pogodba o svetovanju) ter se nanaša na študijo in oceno potresne občutljivosti bolnišnic v pokrajini Lecce.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V drugi uvodni izjavi Direktive 2004/18 je navedeno:

„Za oddajo naročil, sklenjenih v državah članicah v imenu države, regionalnih ali lokalnih in drugih oseb javnega prava, veljajo načela iz Pogodbe in zlasti načelo prostega pretoka blaga, načelo svobode ustanavljanja in načelo svobode opravljanja storitev ter načela, ki iz teh izhajajo, kot so načelo enakopravnosti, načelo nediskriminacije, načelo vzajemnega priznavanja, načelo sorazmernosti in načelo transparentnosti. Vendar je za naročila nad določeno vrednostjo priporočljivo na podlagi teh načel sprejeti določbe o usklajevanju nacionalnih postopkov za dodeljevanje teh naročil na ravni Skupnosti, da bi zagotovili njihovo uresničevanje in jamčili odpiranje javnih naročil konkurenci [...]“

- 4 Člen 1 te direktive določa:

„[...]“

2.

- a) ‚Javna naročila‘ so proti plačilu pisno sklenjene pogodbe med enim ali več gospodarskimi subjekti ter enim ali več naročniki, katerih predmet je izvedba gradenj, dobav blaga ali izvajanje storitev v skladu s pomenom iz te direktive.

[...]

- d) ‚Javna naročila storitev‘ so javna naročila, katerih predmet je opravljanje storitev iz Priloge II, razen javnih naročil gradenj ali naročil blaga.

[...]

8. Izrazi ‚izvajalec gradenj‘, ‚dobavitelj blaga‘ in ‚izvajalec storitev‘ pomenijo katero koli pravno ali fizično osebo ali javni subjekt ali skupino teh oseb in/ali organov, ki na trgu ponujajo bodisi izvedbo gradenj in/ali gradbeno delo, proizvode ali storitve.

Izraz[i] ‚ekonomski subjekt‘ pomeni[jo] enako ali izvajalca gradenj, ali dobavitelja blaga ali izvajalca storitev. Uporablja[jo] se le zaradi enostavnosti.

[...]

9. ‚Naročniki‘ pomenijo državne, regionalne ali lokalne organe, osebe javnega prava ter združenja, ki jih ustanovijo bodisi en ali več teh organov bodisi en ali več teh oseb javnega prava.

[...]“

- 5 V skladu s členom 2 navedene direktive, „[m]orajo naročniki obravnavati gospodarske subjekte enakopravno in nediskriminacijsko ter delovati transparentno“.
- 6 Na podlagi člena 7(b) Direktive 2004/18 se ta uporablja zlasti za javna naročila blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki, ki niso centralni državni organi na seznamu v Prilogi IV k tej direktivi, če gre za pogodbe, ki niso sklenjene v skladu z izjemami, na katere se ta člen nanaša ter je njihova vrednost brez davka na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV) enaka ali višja od 206.000 EUR.
- 7 V skladu s členom 9(1) in (2) navedene direktive temelji izračun ocenjene vrednosti javnega naročila na celotnem plačljivem znesku, brez DDV, kakor ga oceni naročnik v trenutku, ko se obvestilo o javnem razpisu pošlje ali glede na okoliščine primera v trenutku, ko se začne postopek oddaje naročila.
- 8 Člen 20 Direktive 2004/18 določa, da se morajo naročila, katerih predmet so storitve s seznama v Prilogi IIA, oddati v skladu s členi od 23 do 55 te direktive, med katerimi člen 28 določa, da „[m]orajo naročniki pri oddaji javnih naročil uporabljati nacionalne postopke, ki so prilagojeni namenom [te] direktive“.
- 9 Priloga II A k Direktivi 2004/18 se med drugim nanaša na ti kategoriji storitev:
- Kategorija 8, razvojne in raziskovalne storitve z izjemo tistih razvojnih in raziskovalnih storitev, od katerih ima koristi izključno naročnik pri opravljanju lastnih dejavnosti, če opravljeno storitev v celoti plača naročnik;
 - Kategorija 12, arhitekturne storitve; inženiring storitve in integrirane inženiring storitve; storitve urbanističnega načrtovanja in krajinskega inženiringa; sorodne znanstvene in tehnične svetovalne storitve; storitve tehničnega preizkušanja in analiz.

Italijansko pravo

- 10 Člen 15(1) zakona št. 241 z dne 7. avgusta 1990, s katerim so bile uvedene nove določbe na področju upravnega postopka in dostopa do upravnih dokumentov (legge n. 241 – nuove norme in materia di procedimento amministrativo e di diritto di accesso ai documenti amministrativi, GURI št. 192 z dne 18. avgusta 1990, str. 7), določa, „da lahko organi javne uprave med seboj vedno sklepajo sporazume o sodelovanju pri opravljanju dejavnosti v splošnem interesu“.
- 11 Člen 66 uredbe predsednika republike št. 382 z dne 11. julija 1980 o reorganizaciji univerzitetnega izobraževanja glede usposabljanja in organizacijskih reform ter reform poučevanja (decreto del Presidente della Repubblica – riordinamento della docenza universitaria, relativa fascia di formazione nonché sperimentazione organizzativa e didattica, redni dodatek h GURI št. 209 z dne 31. julija 1980), določa:

„Univerze lahko, če to ne ovira opravljanja njihove znanstveno-izobraževalne funkcije, izvajajo dejavnosti raziskovanja in svetovanja na podlagi pogodb in sporazumov z javnimi in zasebnimi subjekti. Izpolnitev teh pogodb in sporazumov se praviloma zaupa [univerzitetnim] oddelkom, če ti niso vzpostavljeni, pa institutom ali univerzitetnim bolnišnicam ali posameznim visokošolskim učiteljem, ki so zaposleni za polni delovni čas.

Prihodki iz storitev, ki so določene s pogodbami in sporazumi iz prejšnjega odstavka, se razdelijo v skladu z uredbo, ki jo odobri upravni odbor Univerze na podlagi [...], ki ga poda minister za javno izobraževanje.

[...] Skupni letni znesek nagrade, ki se lahko dodeli učiteljskemu in neučiteljskemu osebju, ki sodeluje pri teh storitvah, ne sme preseči 30 odstotkov skupnega prihodka. Nikakor pa znesek, dodeljen osebju, ne sme preseči 50 odstotkov celotnih prihodkov iz storitev.

Z ureditvijo, navedeno v odstavku 2, je določen znesek, ki ga je treba dodeliti za raznovrstne stroške, ki jih nosi Univerza, in merila za dodelitev zneska, navedenega v odstavku 3, osebju. Preostali prihodki so namenjeni za učni in znanstveni material ter za delovanje oddelkov, institutov ali univerzitetnih bolnišnic, ki so izvrševali pogodbe in sporazume.

V skladu s podrobnimi pravili, ki so določena v drugem pododstavku, se od celotnih prihodkov vsake storitve vedno najprej odvedejo stroški, ki jih Univerza priglasila za izvedbo teh storitev.

Prihodki iz dejavnosti iz prejšnjega odstavka so prihodek proračuna Univerze.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 12 S specifikacijo, ki jo je generalni direktor ASL Lecce potrdil s sklepom z dne 7. oktobra 2009, in poznejšim sporazumom, poimenovanim „pogodba o svetovanju“, je bil sklenjen pisni sporazum med ASL Lecce in Univerzo, katerega predmet je bila odplačna študija in ocena potresne občutljivosti bolnišnic v pokrajini Lecce na podlagi najnovejših nacionalnih predpisov s področja varnosti objektov, zlasti „strateških“ zgradb (v nadaljevanju „specifikacija“ in „odplačna študija“).
- 13 Študijska naloga v skladu z razpisno dokumentacijo za vsako zadevno stavbo obsega te tri sklope:
- opredelitev vrst objektov, materialov, uporabljenih pri gradnji, in uporabljenih metod izračuna; kratek pregled dejanskega stanja glede na razpoložljivo projektno dokumentacijo;

- preverjanje ustreznosti objektov, kratka preučitev celostnega potresnega odziva zgradbe, morebitne lokalne analize elementov ali podsistemov objektov, ki so pomembni za ugotovitev celostnega potresnega odziva, in
 - obdelava rezultatov iz prejšnje alinee in priprava tehničnih listov za oceno gradnje, še zlasti: poročilo o ugotovljenih vrstah objektov, o materialih in o stanju ohranjenosti objektov s posebnim upoštevanjem vidikov, ki zelo vplivajo na strukturne reakcije objektov glede na potresno nevarnost kraja gradnje; tehnični listi o klasifikaciji potresne občutljivosti bolnišnic; izdelava tehničnih poročil o gradbenih elementih ali podsistemih objektov, ki so kritični glede na preizkus potresne občutljivosti; začetni predlogi in kratek tehnični in ekonomski opis del potresnih prilagoditev ali izboljšav, ki jih je mogoče izvesti, s posebnim upoštevanjem prednosti in omejitev različnih mogočih tehnologij.
- 14 Pogodba o svetovanju, ki je bila sklenjena 22. oktobra 2009, glede študije med drugim določa:
- maksimalno trajanje te pogodbe se določi na šestnajst mesecev;
 - izdelava študije se zaupa skupini tehničnih konstruktorjev, ki lahko pridobi visoko usposobljene zunanje sodelavce;
 - študijska naloga se izvede v okviru tesnega sodelovanja med delovnimi skupinami, ki jih ustanovita ASL in Univerza, z namenom doseči cilje, ki sestavljajo tretji sklop te naloge;
 - znanstvena odgovornost se naloži dvema osebama, ki ju določita ena oziroma druga stranka pogodbe;
 - ASL je lastnik vseh rezultatov, pridobljenih med poskusi, vendar se zaveže, da bo v primeru kakršne koli objave v tehničnem ali znanstvenem kontekstu, navedel Univerzo; slednja ima možnost, da s soglasjem ASL navedene rezultate uporabi za objave ali znanstvena poročila;
 - ASL za vse storitve odobri Univerzi znesek 200.000 EUR brez DDV, ki se plača v štirih obrokih, vendar ima Univerza v primeru predčasne odpovedi pogodbe pravico do zneska, ki je odvisen od obsega opravljenega dela in ustreza nastalim stroškom in izdatkom glede zakonitih obveznosti v okviru izvedbe študijske naloge.
- 15 Iz spisa, predloženega Sodišču, izhaja, da se ta vsota 200.000 EUR razdeli na ta način:
- pridobitev in uporaba tehničnih sredstev: 20.000 EUR;
 - stroški službenih potovanj: 10.000 EUR;
 - stroški osebja: 144.000 EUR;
 - splošni stroški: 26.000 EUR.
- 16 Poleg tega stroški osebja v znesku 143 999,58 EUR, zaokroženo na 144.000 EUR, ustrezajo tem ocenam:
- vzpostavitev treh raziskovalnih štipendij v trajanju enega leta: 57 037,98 EUR;
 - strošek izrednega profesorja za 180 ur v letu 2009 (urna postavka v višini 45,81 EUR) in za 641 ur v letu 2010 (urna postavka v višini 48,93 EUR): 39 609,93 EUR;
 - strošek višjega raziskovalca za 170 ur v letu 2009 (urna postavka v višini 25,91 EUR) in za 573 ur v letu 2010 (urna postavka v višini 32,23 EUR): 22 936,95 EUR;

- strošek raziskovalca za 170 ur v letu 2009 (urna postavka v višini 20,50 EUR) in za 584 ur v letu 2010 (urna postavka v višini 26,48 EUR): 18 949,32 EUR;
 - strošek laboratorijskega tehnika za 70 ur v letu 2009 (urna postavka v višini 20,48 EUR) in za 190 ur v letu 2010 (urna postavka v višini 21,22 EUR): 5 465,40 EUR.
- 17 Različne poklicne zbornice in poklicna združenja ter podjetja so pred Tribunale amministrativo regionale per la Puglia (regionalno upravno sodišče v Puglii) vložili več tožb proti odločbi o odobritvi razpisne dokumentacije kot tudi proti vsem pripravljalnim, povezanim ali poznejšim ukrepom, zlasti zaradi kršitve nacionalne zakonodaje in predpisov Unije na področju javnih naročil. Sodišče je s svojo sodbo ugodilo tem pritožbam in menilo, da študijska naloga v skladu z italijansko zakonodajo pomeni javno naročilo inženirskih storitev.
- 18 ASL in Univerza sta proti tej sodbi vložila pritožbi, v katerih sta v bistvu navedli, da pogodba o svetovanju v skladu z italijanskim pravom pomeni sporazum o sodelovanju med organi javne uprave za dejavnosti v javnem interesu. Odplačno sodelovanje – vendar za plačilo, ki je omejeno na nastale stroške – Univerze pri taki pogodbi spada v okvir njenih institucionalnih dejavnosti. Poleg tega sta navedla dejstvo, da je študijska naloga zaupana raziskovalnim organom ter da se nanaša na raziskave, ki jih je treba izvesti s poskusi in analizami zunaj standardne metodologije ali postopka, ki je zapisan ali uveljavljen v znanstveni literaturi. Zakonitost takšnih sporazumov o sodelovanju med organi javne uprave z vidika prava Unije izhaja iz sodne prakse Sodišča.
- 19 Predložitveno sodišče poudarja, da se sporazumi med organi javne uprave glede člena 15 zakona št. 241 z dne 7. avgusta 1990 nanašajo na uskladitev ukrepov različnih upravnih organov, od katerih je vsak nosilec posebnega javnega interesa in predstavlja obliko sodelovanja, katerega naloga je vzpostaviti čim bolj učinkovito in gospodarno upravljanje javnih služb. Tak sporazum je mogoče skleniti, če namerava javni organ drugemu javnemu organu odplačno zaupati opravo storitve, ki spada med naloge javne uprave, v skladu z institucionalnimi cilji subjektov, ki so stranke sporazuma.
- 20 Vendar se Consiglio di Stato sprašuje, ali ni sklenitev sporazuma med organi javne uprave v nasprotju z načelom proste konkurence, kadar bi bilo enega od zadevnih organov mogoče šteti za gospodarski subjekt, saj se ta opredelitev nanaša na vse javne subjekte, ki ponujajo svoje storitve na trgu, ne glede na to, ali je njihov pretežni cilj pridobiten, ne glede na organizacijsko strukturo podjetja ali stalno prisotnost na trgu. V zvezi s tem se predložitveno sodišče sklicuje na sodbo Sodišča z dne 23. decembra 2009, CoNISMa (C-305/08, ZOdL, str. I-12129). S tega vidika, ob upoštevanju, da ima Univerza sposobnost sodelovanja pri razpisnih postopkih, spadajo pogodbe, ki jih z njo sklenejo naročniki, v okvir prava Unije s področja javnih naročil, če se nanašajo, kot v postopku v glavni stvari, na raziskovalne storitve, ki niso nezdružljive s storitvami, ki so navedene v kategorijah 8 in 12 Priloge IIA k Direktivi 2004/18.
- 21 V teh okoliščinah je Consiglio di Stato prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:
- „Ali Direktiva [2004/18], zlasti njeni členi 1(2)(a) in (d), 2, in 28 ter Priloga II[A], kategoriji št. 8 in 12, nasprotuje nacionalni ureditvi, ki dovoljuje sklenitev pisnih pogodb med naročnikoma za izvedbo študije in ocene potresne občutljivosti bolnišnic, ki ju je treba izvesti na podlagi nacionalnih predpisov s področja varnosti objektov, zlasti ‚strateških‘ zgradb, za plačilo, ki ne sme preseči stroškov, potrebnih za opravo storitve in če je mogoče organ, pristojen za opravljanje storitve, šteti za gospodarski subjekt?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 22 Predložitveno sodišče v svojim vprašanju v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo 2004/18 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, ki dovoljuje sklenitev pogodbe brez javnega razpisa, med dvema javnima subjektoma, ki vzpostavita medsebojno sodelovanje na način, kakršen je v postopku v glavni stvari?
- 23 Najprej je treba opozoriti, da je uporaba Direktive 2004/18 za javno naročilo pogojena s tem, da mora njegova ocenjena vrednost doseči prag, določen v členu 7(b) te direktive, ob upoštevanju običajne vrednosti na trgu gradbenih del, dobav ali storitev, na katere se nanaša to javno naročilo. V nasprotnem primeru se uporabljajo temeljna pravila in splošna načela PDEU, zlasti načelo enakega obravnavanja in prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva ter obveznost preglednosti, ki izhaja iz njiju, zlasti kadar ima javno naročilo določen čezmejni interes, med drugim glede svojega pomena in kraja izvedbe (glej v tem smislu zlasti sodbo z dne 15. maja 2008 v združenih zadevah SECAP in Santorso, C-147/06 in C-148/06, ZOdl., str. I-3565, točke 20, 21 in 31 in navedena sodna praksa).
- 24 Vendar okoliščina, da se za pogodbo iz postopka v glavni stvari lahko uporabljajo Direktiva 2004/18 ali temeljna pravila in splošna načela PDEU, ne vpliva na odgovor, ki ga je treba dati na postavljeno vprašanje. Merila, ki so določena v sodni praksi Sodišča za presojo, ali je javni razpis obvezen ali ne, so namreč upoštevna tako za razlago te direktive kot tudi za razlago teh pravil in načel PDEU (glej v tem smislu sodbo z dne 10. septembra 2009 v zadevi Sea, C-573/07, ZOdl., str. I-8127, točke od 35 do 37).
- 25 Ob tem je treba upoštevati, da v skladu s členom 1(2) Direktive 2004/18 pogodba, ki je odplačno sklenjena med gospodarskim subjektom in ponudnikom ter ima za predmet opravljanje storitev iz Priloge IIA k tej direktivi, pomeni javno naročilo.
- 26 V zvezi s tem, prvič, ni pomembno, ali je ta gospodarski subjekt tudi naročnik (glej v tem smislu sodbo z dne 18. novembra 1999 v zadevi Teckal, C-107/98, Recueil, str. I-8121, točka 51). Prav tako je vseeno ali ima zadevni subjekt pretežno pridobitni cilj, ali ima podjetniško strukturo in ali je stalno prisoten na trgu (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo CoNISMa, točki 30 in 45).
- 27 Glede subjektov, kot so javne univerzitetne ustanove, je Sodišče že presodilo, da imajo načeloma možnost sodelovati v postopku oddaje javnega naročila storitev. Države članice pa lahko določijo dejavnosti teh subjektov in jim ob upoštevanju njihovih institucionalnih in statutarne ciljev dovolijo ali ne dovolijo delovanje na trgu. Zato navedenim subjektom, če in v obsegu, v katerem so pooblašeni za ponujanje določenih storitev na trgu, ne more biti prepovedano, da bi sodelovali pri javnem razpisu, ki se nanaša na zadevne storitve (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo CoNISMa, točke 45, 48, 49 in 51). Predložitveno sodišče je namreč v obravnavanem primeru navedlo, da prvi odstavek člena 66 uredbe predsednika republike št. 382 z dne 11. julija 1980 o reorganizaciji univerzitetnega izobraževanja glede usposabljanja in organizacijskih reform ter reform poučevanja, javnim univerzam izrecno dovoljuje ponujanje raziskovalnih in svetovalnih storitev javnim ali zasebnim organom, če ta dejavnost ne posega v njihovo izobraževalno vlogo.
- 28 Drugič, dejavnosti, kot so predmet pogodbe iz postopka v glavni stvari, kljub dejstvu, ki ga navaja predložitveno sodišče, da lahko opravljajo znanstvene raziskave, v okviru tega kar sestavlja dejansko naravo teh dejavnosti, spadajo bodisi v okvir raziskovalnih in razvojnih storitev iz Priloge IIA, kategorija 8, k Direktivi 2004/18, bodisi v okvir inženirskih storitev ter storitev, povezanih z znanstvenim in tehničnim svetovanjem iz kategorije 12 te priloge.
- 29 Tretjič, kot je generalna pravobranilka izpostavila v točkah 32 do 34 sklepnih predlogov in kot izhaja in normalnega in običajnega pomena izraza „odplačnost“, pogodba ne more biti izključena s področja javnih naročil le zaradi dejstva, ker je plačilo zanj omejeno na povračilo stroškov, ki so nastali zaradi te storitve.

- 30 Brez preverjanj, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, se zdi, da je pogodba iz postopka v glavni stvari celota vseh lastnosti, ki so navedene v točkah 26 do 29 te sodbe.
- 31 Iz sodne prakse Sodišča kljub temu izhaja, da dve vrsti pogodb, ki jih sklenejo organi javne uprave, ne spadata v okvir uporabe prava Unije s področja javnih naročil.
- 32 Prvič, gre za pogodbe, ki so sklenjene med javnim subjektom in osebo, ki je pravno ločena od tega subjekta in včasih slednji nad njo izvaja nadzor, ki je podoben nadzoru, ki ga izvaja nad lastnimi službami, istočasno pa ta oseba izvaja bistven del svojih dejavnosti skupaj s to osebo oziroma subjekti, ki jo nadzirajo (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Teckal, točka 50).
- 33 Vendar je jasno, da ta izjema ne velja za zadevo, kakršna je v postopku v glavni stvari, saj je iz predložitvene odločbe razvidno, da ASL ne izvaja nadzora nad Univerzo.
- 34 Drugič, gre za pogodbe, ki vzpostavljajo sodelovanje med javnimi organi, katerih namen je zagotoviti izvajanje naloge javne službe, ki je skupna vsem tem javnim organom (glej v tem smislu sodbo z dne 9. junija 2009 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-480/06, ZOdl., str. I-4747, točka 37).
- 35 V teh okoliščinah se pravo Unije s področja javnih naročil ne uporablja za pogodbe, če jih sklepajo izključno javni organi, brez sodelovanja zasebne stranke, če nobeno zasebno podjetje ni postavljeno v ugodnejši položaj kot njegovi konkurenti in če se sodelovanje izvaja le na podlagi vidikov in zahtev, ki se nanašajo na uresničevanje ciljev v javnem interesu (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Nemčiji, točki 44 in 47).
- 36 Čeprav, kot je navedlo predložitveno sodišče, naj bi pogodba, kot je v postopku v glavni stvari, izpolnjevala nekatera merila, ki so navedena v predhodnih dveh točkah te sodbe, pa taka pogodba ne spada na področje uporabe prava Unije s področja javnih naročil le, če izpolnjuje vsa ta merila.
- 37 V tem pogledu, se zdi, da iz navedb, vsebovanih v predložitveni odločbi izhaja, prvič, da ta pogodba vsebuje veliko materialnopravnih vidikov, katerih pomemben, če ne celo odločujoč del, ustreza dejavnostim, ki jih na splošno opravljajo inženirji ali arhitekti in ki, četudi temeljijo na znanstveni osnovi, ne spadajo v okvir znanstvenega raziskovanja. Zato, v nasprotju s tem, kar je Sodišče lahko ugotovilo v točki 37 zgoraj navedene sodbe Komisija proti Nemčiji, naloga javne službe, ki je predmet sodelovanja med javnimi organi, vzpostavljenega s to pogodba, ne more zagotavljati izvajanja nalog javne službe, ki je skupna ASL in Univerzi.
- 38 Drugič, pogodba, ki je predmet postopka v glavni stvari, bi lahko dajala prednost zasebnim podjetjem, če bi bili med visoko usposobljenimi zunanji sodelavci, katerim Univerza omogoča izvajanje določenih storitev, tudi zasebni ponudniki.
- 39 Predložitveno sodišče je tisto, ki mora opraviti potrebna preverjanja v zvezi s tem.
- 40 Na postavljeno vprašanje je treba torej odgovoriti, da pravo Unije s področja javnih naročil nasprotuje nacionalni ureditvi, ki dovoljuje sklenitev pogodbe, brez javnega razpisa, s katero organi javne uprave vzpostavijo medsebojno sodelovanje, če – kar mora preveriti predložitveno sodišče – predmet take pogodbe ni zagotavljanje izvajanja javnih nalog, skupnih tem subjektom, ki ni izključno urejena z vidiki in zahtevami, ki se nanašajo na uresničevanje ciljev javnega interesa ali je take narave, da zasebnega ponudnika storitev postavi v ugodnejši položaj glede na njegove konkurente.

Stroški

- 41 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Pravo Unije s področja javnih naročil nasprotuje nacionalni ureditvi, ki dovoljuje sklenitev pogodbe, brez javnega razpisa, s katero javni subjekti vzpostavijo medsebojno sodelovanje, če – kar mora preveriti predložitveno sodišče – predmet take pogodbe ni zagotavljanje izvajanja javnih nalog, skupnih tem subjektom, ki ni izključno urejena z vidiki in zahtevami, ki se nanašajo na uresničevanje ciljev javnega interesa ali je take narave, da zasebnega ponudnika storitev postavi v ugodnejši položaj glede na njegove konkurente.

Podpisi